

**KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS
EGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR**

**KÜLÜGYI SZAKTANÁCSADÓ
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS
TANULMÁNYI TÁJÉKOZTATÓ**

TARTALOMJEGYZÉK

A KAR VEZETÉSE	3
KARI KÖNYVTÁR	5
KÜLÜGYI SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK TANULMÁNYI TÁJÉKOZTATÓJA	6
KÜLÜGYI SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK ÉRTÉKELESI ÉS ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREI	9
JELENTKEZÉS	10
A TANÉV RENDJE	11
A KÉPZÉS OKTATÓI	12
MINTATANTERV	13
I. FÉLÉV	14
Biztonsági alapismeretek	14
Konzuli alapismeretek, konzuli jog	18
Külügyi igazgatás, szervezet és ügykezelés	21
Magyar külügyi stratégia és a diplomáciai jelentőmunka	25
Nemzetközi jog és nemzetközi szervezetek	28
Az EU intézményi működési és külkapcsolatai I.	31
Diplomáciai és állami protokoll, rendezvényszervezés	33
Iratkezelési alapismeretek	35
II. FÉLÉV	39
Az EU intézményi működése és külkapcsolatai II.	39
Biztonságpolitika	41
Magyar külgazdaság és kereskedelempolitika	46
Nemzetközi tárgyalástechnika	48
Alkalmazott ágazati diplomácia	50
Regionális politika	53
Magyar nemzetpolitika és kisebbségi jogok	56
SZAKDOLGOZATI TÉMAJEGYZÉK	59
ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR	60
OKLEVÉL MINŐSÍTÉSE	61

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM

ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

1042 Budapest, Viola u. 2-4.

Telefon: +36(1) 370-86-01

Fax: +36(1) 231-6026

OM azonosító: FI 44189

A KAR VEZETÉSE

DÉKÁN:

Prof. Dr. Tóth J. Zoltán

tanszékvezető, egyetemi tanár

DÉKÁNHELYETTESEK:

Prof. Dr. Boóc Ádám

nemzetközi és tudományos dékánhelyettes
intézetvezető, tanszékvezető, egyetemi tanár

Prof. Dr. habil. Domokos Andrea

tehetséggondozási dékánhelyettes
intézetvezető, tanszékvezető, egyetemi tanár

Prof. Dr. Udvary Sándor Tibor

oktatási és képzési dékánhelyettes
tanszékvezető, egyetemi tanár

iroda: „A” épület, mfsz. 9.

E-mail: dekanihiv.ajk@kre.hu

félfogadási idő: előzetes bejelentkezés alapján

KÜLÜGYI SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS SZAKFELELŐSE

Dr. Manzinger Krisztián mb. tanszékvezető, egyetemi adjunktus
Nemzetközi Kapcsolatok és Társadalomtudományok Intézete, Nemzetközi Jogi Tanszék
e-mail: manzinger.krisztian@kre.hu

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI KÖZPONT

Dr. habil. Móra Sándor PhD tanszékvezető-helyettes, egyetemi docens, a Továbbképzési Központ Vezetője
E-mail: more.sandor@kre.hu
Félfogadási idő: előzetes bejelentkezés alapján

Rákos Viktória szakirányokért felelős oktatási referens
E-mail: ajk.szakirany@kre.hu

Telefon: (+36-1) 370-8601/345
1042 Budapest, Viola utca 2-4. T11
Honlap: <https://ajk.kre.hu/index.php/oktatas/kepzesi-formak/tovabbkepzesi-kozpont.html>

TANULMÁNYI OSZTÁLY

Vas Mária tanulmányi osztályvezető
telefon: +36 1-370 8601 (mellék: 102; 165)
e-mail: ajk.tanulmanyi@kre.hu
iroda: „A” épület, mfsz. 7.
Honlap: <https://ajk.kre.hu/index.php/hallgatoinknak/tanulmanyi-osztaly.html>

A hallgatók tanulmányi ügyeiket az Állam- és Jogtudományi Kar Tanulmányi Osztályán intézhetik az alábbi ügyfélfogadási rend szerint:

<i>Ügyfélfogadás</i>	
<i>Hétfő:</i>	13:00 – 15:00
<i>Kedd:</i>	<i>Szünetel</i>
<i>Szerda:</i>	13:00 – 15:00
<i>Csütörtök:</i>	<i>Szünetel</i>
<i>Péntek:</i>	09:00 – 12:00
<i>Szombat:</i> <i>csak a szorgalmi időszakban</i>	08:30 – 12:00

SPORT, SZABADIDŐ

A Károli Gáspár Református Egyetem sportolási lehetőségeiről és szabadidős tevékenységeiről, az alábbi webcímeiken lehet tájékozódni: <http://www.kre.hu/sport/>

KARI KÖNYVTÁR

A Jogi Kar Könyvtára 2001-ben kezdte meg működését, jelenleg közel 20.460 db könyvtári egységgel, köztük több mint 118 féle magyar és idegen nyelvű periodikával, elektronikus dokumentummal, adatbázisokkal segíti felhasználóit, az oktatókat, kutatókat és a hallgatókat. A könyvtár elsősorban az állam- és jogtudomány szakirodalmával rendelkezik és főként e területen történik a fejlesztése. Ezen túlmenően megtalálható a társ- és kiegészítő tudományok szakirodalma, valamint az általános műveltség gyarapítására szolgáló művekkel is rendelkezünk. Olvasótermeinkben szabadpolcon több ezer, tematikusan elrendezett dokumentum vehető igénybe helyben használatra. Hozzáférést biztosítunk a KRE adatbázisához (E-Corvina Online katalógus) az EISZ és az EBSCO adatbázisaihoz. Egyéb szolgáltatásaink: általános és szakirodalmi tájékoztatás, térítés ellenében: nyomtatás, fénymásolás. (A szolgáltatáshoz regisztráció és előzetes egyenlegfeltöltés szükséges. Részletek: kre.printelek.hu)

A tanévben nyitva tartó könyvtár 60 férőhellyel és 7 számítógéppel várja az olvasókat. Szolgáltatásai beiratkozás (ingyenes) után vehetők igénybe.

Bővebb információ a Könyvtárhasználati Szabályzatban, illetve a www.kre.hu - Állam- és Jogtudományi Kar – Szolgáltatások/Könyvtár menüpontban található).

Elérhetőség: +36 1 370 8601/128

ajk.konyvtar@kre.hu

Nyitvatartás:

Hétfő **9:00-16:30**

Kedd **9:00-13:00**

Szerda **9:00-18:30**

Csütörtök **9:00-16:30**

Péntek **zárva**

Szombat **9:00-13:00**

A Könyvtár a tanítási szünetekben zárva tart.

KÜLÜGYI SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK TANULMÁNYI TÁJÉKOZTATÓJA

Kinek ajánljuk a képzést:

A képzésre minden olyan jelentkezőt várunk, aki – amellet, hogy az előírt felvételi feltételeknek megfelel – nemzetközi kapcsolatokkal, illetve a nemzetközi kapcsolatok működtetésének szakmai feladataival – különösen állami és önkormányzati intézmények keretei között – kíván foglalkozni.

A képzés célja:

A Külügyi szaktanácsadó szakirányú továbbképzés célja a kortárs diplomácia és nemzetközi kapcsolatok működésének magasabb szintű megértését is alátámasztó ismeretek átadása, a külkapcsolatok szerteágazó területein megjelenő tevékenységek általánosan alkalmazható gyakorlati szempontjainak, illetve céljainak, valamint megvalósítási formáinak elsajátíttatása, valamint a külkapcsolati tevékenységekkel összefüggő feladatok ellátásához szükséges értelmezési és működési keretek megismertetése.

A képzés időtartama és formája:

A képzési időtartama 2 félév. Munka melletti, levelező munkarendű képzés, az oktatás pénteki és szombati napokon megtartott, tömbösített tanórákkal zajlik.

A képzés elvégzése után megszerezhető szakképzettség:

Külügyi szaktanácsadó

A képzés szakmai tartalma:

A képzés során a hallgatók az alábbi szakmai kompetenciákat sajátíthatják el:

- a kortárs diplomácia és nemzetközi kapcsolatok működésének magasabb szintű megértését is alátámasztó ismeretek elsajátítása a külkapcsolatokért felelős minisztérium, valamint más minisztériumok és állami hivatalok külkapcsolatok terén megszerzett intézményi tapasztalatainak átadásán keresztül;
- a gyakorlati ismeretek közvetlen megismerése, beépítése és folyamatos képzési alkalmazása a külkapcsolatokért felelős minisztérium, valamint más minisztériumok és állami intézmények adott külkapcsolati témakörrel foglalkozó szakértőinek és hivatalnokainak előadóként történő rendszeres részvételével;

- a külpolitikai elemzés döntés előkészítés és döntéshozatal ellátásához szükséges tudásanyag megszerzése;
- a külpolitika globális és regionális jelenségeivel, illetve nemzetközi folyamatokkal kapcsolatos elemző és értékelő készség;
- a globalizációra, mint komplex nemzetközi viszonyok együttesére vonatkozó látásmód elsajátítása;
- a külkapcsolatok működtetése során felmerülő feladatok és kérdések jelenlegi nemzetközi politikai és kulturális összefüggések, valamint jogi és multilaterális intézményi feltételek közötti értelmezési kereteinek megismerése;
- a magyar külügyi és ágazati diplomáciai tevékenységek egymáshoz való viszonyának, illetve a kormányzat szervezeti és feladat megosztási rendszerében történő meghatározása; külügyi vagy szakdiplomáciai tárgyalások szakmai és technikai előkészítéséhez, illetve az azokban történő részvételhez szükséges módszertani, nemzetközi intézményi és eljárási gyakorlat megismerése;
- külügyi elemzés és értékelés szempontjainak, illetve céljainak, valamint írásbeli formáinak megismerése.

A szakirányú továbbképzésben résztvevők elsajátítják

- a kortárs nemzetközi jog, diplomáciai és konzuli jog, illetve az emberi jogok és kisebbségi jogok szabályainak tartalmát és alkalmazását;
- a magyar nemzetpolitika stratégiai szempontjait és jelenlegi feladatait, céljait, valamint az ezekhez rendelkezhető eszközöket;
- a diplomáciai protokollt és a külkapcsolatokért felelős minisztérium igazgatási, szervezeti és ügykezelési rendjét;
- a nemzetközi szervezetek és multilaterális diplomácia, valamint a nemzetközi tárgyalások jellemzőit, munkamódszereit és gyakorlatát;
- az EU intézményi működését, szakpolitikáit és külkapcsolatait;
- a nemzetközi biztonságpolitikai kapcsolatok szervezeti kereteit, céljait, működési mechanizmusait és lehetőségeit;
- a külkapcsolatokat kulturálisan meghatározó világvallások és civilizációk legfontosabb hagyományait és jellemzőit;
- a nemzetközi fejlesztéspolitika és a kortárs nemzetközi politikai ökológia meghatározó szempontjait, szereplőit és problémáit;
- a magyar államigazgatás és közügyek különböző szakágazati működéséhez kapcsolódó nemzetközi feladatait;

- a különböző állami hatóságok szerteágazó és speciális feladatokat magába foglaló nemzetközi kapcsolatait;
- a mai magyar külgazdasági kapcsolatok területeit, tendenciáit és törekvéseit;
- a hazai fejlesztési politika nemzetközi technológiai, innovációs és tudományos együttműködési feladatait.

A képzés során a hallgatók

- alapozó ismereteket (Nemzetközi jog ismeretkör, Külügyi igazgatási ismeretkör, Nemzetközi multilaterális intézményi és politikai ismeretkör, Külgazdasági ismeretkör) 25 kredit értékben,
- szakismereteket (Európai uniós ismeretkör, Biztonságpolitika ismeretkör, Diplomáciai ismeretkör, Regionális tanulmányok) 25 kredit értékben tanulnak,
- a szakdolgozat készítéséért 10 kreditet szerezhhetnek.

A külügyi szaktanácsadó képzésben végzett hallgatók alkalmassá válnak arra, hogy a külkapcsolatokért felelős minisztérium vagy más állami intézmények külkapcsolati tevékenységeinek ellátása során szakmailag felkészülten legyenek képesek ellátni általános vagy szakágazati diplomáciai feladatokat a területért felelős minisztériumokban idehaza vagy külszolgálaton.

Felvételi feltételek:

- bármely képzési területen szerzett alpfokozat és szakképzettség, valamint
  - egy idegen nyelvből legalább középfokú (B2), komplex típusú, államilag elismert nyelvvizsga, illetve ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megléte.
- Külügyi területen szerzett gyakorlat az elbírálásnál előny, de nem feltétel.

KÜLÜGYI SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK ÉRTÉKELÉSI ÉS ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREI

A SZAKDOLGOZAT KÖVETELMÉNYEI:

A szakdolgozatot a hallgatók a képzésben szereplő tantárgyak valamelyikében tárgyalt témából készíthetik. A szakdolgozat témáját a hallgató a választott tárgyat oktató tanár, mint témavezető irányítása mellett dolgozza fel. Nem kizárt a kötelező tárgyon kívüli téma feldolgozása a szakdolgozatban, ebben az esetben a hallgató külső, segítő konzulens is választhat. Ebben az esetben is kötelező azonban belső konzulens választása, aki vagy a témájához leginkább kapcsolódó tantárgy oktatója vagy a szakfelelős.

A TVSZ 77. § (11) bekezdése alapján: „A szakdolgozat terjedelme az osztatlan képzésben, valamint a diszciplináris mesterképzésben minimum 2 szerzői ív (80.000 karakter szóközökkel), a többciklusú képzésben az alapképzési szakokon és a főiskolai hagyományos képzésben legalább 52.000 karakter szóközökkel, szakirányú továbbképzésben a szakdolgozat terjedelmét a képzést gondozó intézet határozza meg (a terjedelemben a szövegkörnyezetbe illesztett képek, ábrák, idézetek, továbbá mellékletek, az irodalom- és tartalomjegyzék nem számítanak bele).” A külügyi szaktanácsadó szakirányú továbbképzésben a szakdolgozat terjedelme minimum másfél szerzői ív (60.000 karakter szóközökkel, de a tartalom- és az irodalomjegyzék nélkül). A dolgozat elkészítésére és bírálatára a KRE Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatának rendelkezései az irányadók, így a szöveg szövegszerkesztővel készítenendő, továbbá tartalomjegyzékkel, irodalomjegyzékkel és lábjegyzetekbe szedett jegyzetapparátussal kell ellátni. A szakdolgozat megvédése a záróvizsgával összeköthető, a megoldás különösen javasolható akkor, ha a szakdolgozat témája valamely záróvizsga tárgykörébe tartozik.

A ZÁRÓVIZSGA:

A záróvizsga szóbeli vizsga, amely az alábbi témakörökből áll:

A nemzetközi közösség és az EU, Külügyi igazgatás, A külügyi munka egyes részterületei.

A DIPLOMA MINŐSÍTÉSE:

A diploma minősítésének alapja a záróvizsga tárgyából tett vizsga osztályzatainak, valamint a szakdolgozat érdemjegyeinek egészre kerekített egyszerű számtani átlaga szerint: elégséges, közepes, jó, jeles vagy kitűnő.

JELENTKEZÉS

Jelentkezés módja:

Kizárólag elektronikusan, a szakirányú továbbképzések oldalán található jelentkezési felület kitöltésén keresztül történik:

<https://ajk.kre.hu/ajkfelveteli/>

Önköltség díja:

1. félév: 250.000,- Ft
2. félév: 250.000,- Ft

A képzés díját a munkáltató átvállalhatja.

A jelentkezéshez kérjük mellékelni a következőket:

- oklevél másolata (beiratkozáskor az eredeti oklevelet is be kell bemutatni). Külföldi felsőoktatási intézményben szerzett, befejezett felsőfokú tanulmányokat tanúsító oklevél esetén a hiteles magyar nyelvű fordítást is csatolni kell. A továbbtanulási célú elismerési eljárást az Egyetem a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2011. évi C. törvény alapján folytatja le.
- nyelvvizsga-bizonyítvány másolata (beiratkozáskor az eredeti nyelvvizsga-bizonyítványt is be kell bemutatni),
- a regisztrációs díj befizetését igazoló átutalási bizonylat másolata.

Regisztrációs díj:

A regisztrációs díj összege: **9.000,- Ft**. A regisztrációs díj befizetéséről szóló igazolást a jelentkezésnél csatolni szükséges. A regisztrációs díj befizetésének határideje a jelentkezés napja. A regisztrációs díját a 11705008-20436034 számlaszámra kell utalni. A befizetésen közleményként kérjük feltüntetni az alábbiakat: **Regisztrációs díj KÜSZ; Jelentkező neve**. A felvételi döntésről és beiratkozással kapcsolatos tudnivalókról a félév kezdete előtt értesítést küldünk.

További információk: <https://ajk.kre.hu/index.php/tajekoztato-a-2024-2025-tanevre-felvett-hallgatok-reszere.html>

A TANÉV RENDJE

A tanórák megtartására 10-12 hetes szorgalmi időszak áll rendelkezésre, amelyet a vizsgák letételére szolgáló 6 hetes vizsgaidőszak követ.

Az oktatás a pénteki és a szombati napokon történik a következő rendben:

PÉNTEKEN

- 15:00 és 16:30 között (2x45 perc)
- 16:45 és 18:15 között (2x45 perc)
- 18:30 és 20:00 között (2x45 perc)

SZOMBATON

- 8:00 és 9:30 között (2x45 perc)
- 9:45 és 11:15 között (2x45 perc)
- 11:30 és 13:00 között (2x45 perc)
- 13:15 és 14:45 között (2x45 perc)
- 15:00 és 16:30 között (2x45 perc)

Az oktatás helyszíne:

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának „A” épülete
(1042 Budapest, Viola utca 2-4.)

Az egyetem elkülönített parkolóval rendelkezik, amelyet az oktatók és hallgatók számára egyaránt rendelkezésre bocsát.

A KÉPZÉS OKTATÓI

OKTATÓ	ELÉRHETŐSÉG
Dr. Hugyecz Balázs Személyi biztonsági referens	Külgazdasági és Külügyminisztérium BHugyecz@mfa.gov.hu
Dr. Bartha Csongor Osztályvezető	Külgazdasági és Külügyminisztérium Csongor.Bartha@mfa.gov.hu
Lengyel Judit Főosztályvezető	Külgazdasági és Külügyminisztérium Judit.Lengyel@mfa.gov.hu
Dr. Riskó Nagy László Első beosztott konzul	Magyarország Főkonzulátusa Manchester LRiskoNagy@mfa.gov.hu
Dr. Szűcs Ádám Imre Főosztályvezető	Külgazdasági és Külügyminisztérium ASzucs@mfa.gov.hu
Dr. Manzinger Krisztián Mb. tanszékvezető, adjunktus	KRE ÁJK Nemzetközi Jogi Tanszék manzinger.krisztian@kre.hu
Dr. Kovács Krisztián Irodavezető, főosztályvezető	Országgyűlés Hivatala Külügyi Igazgatóság EU Iroda Külgazdasági és krisztian.kovacs@parlament.hu
Medveczky Iván Főosztályvezető	Európai Unió Ügyek Minisztériuma ivan.medveczky@eum.gov.hu
Dr. Bán Janka Követ, elsőbeosztott	Magyarország Nagykövetsége Bécs JBan@mfa.gov.hu
Dr. Becsey Zsolt László Egyetemi docens	KRE-ÁJK Társadalomtudományok és Regionális Tanulmányok Tanszék becsey.zsolt@kre.hu
Kereszty Gabriella Külügyi szaktanácsadó	Köztársasági Elnöki Hivatal Külügyi Igazgatóság keresztygabi@yahoo.com
Dr. Fodor Erika Külügyi és Külgazdasági Intézet külső munkatársa, nemzetközi fejlesztési szakértő	Külügyi és Külgazdasági Intézet fodorerika5@gmail.com
Dr. Demkó Attila Műhelyvezető	MCC Geopolitikai Műhely ademko@mcc.hu
Dr. Kovács Barnabás címzetes egyetemi tanár	Széchenyi István Egyetem sportdiplomacia@sze.hu
Dr. Kántor Zoltán Igazgató	Nemzetpolitikai Kutatóintézet zoltan.kantor@bgazrt.hu

MINTATANTERV

	Tantárgy megnevezése	Tantárgy kódja	Meghirdetés féléve	Félévi óraszám (előadás / szeminárium)		Félévi óraszám összesen	Kredit	Számonkérés módja
				ea.	szem.			
1	Biztonsági alapismeretek	AJ KÜSZ240101 K	1. félév	0	8	8	2	gyakorlati jegy
2	Iratkezelési alapismeretek	AJ KÜSZ240102 K	1. félév	0	10	10	2	gyakorlati jegy
3	Konzuli alapismeretek, konzuli jog	AJ KÜSZ240103 K	1. félév	10	0	10	3	kollokvium
4	Külgügyi igazgatás, szervezet és ügykezelés	AJ KÜSZ240104 K	1. félév	10	4	14	4	kollokvium
5	Magyar külügyi stratégia és jelentő munka	AJ KÜSZ240105 K	1. félév	8	0	8	2	kollokvium
6	Nemzetközi jog és nemzetközi szervezetek	AJ KÜSZ240106 K	1. félév	10	8	18	5	kollokvium
7	Az EU intézményi működése és külkapcsolatai I.	AJ KÜSZ240107 K	1. félév	10	6	16	4	kollokvium
8	Diplomáciai és állami protokoll, rendezvényszervezés	AJ KÜSZ240108 K	1. félév	8	4	12	3	gyakorlati jegy
I. félév összesen				56	40	96	25	
9	Az EU intézményi működése és külkapcsolatai II.	AJ KÜSZ240201 K	2. félév	10	6	16	4	kollokvium
10	Biztonságpolitika	AJ KÜSZ240202 K	2. félév	10	0	10	3	kollokvium
11	Magyar külgazdaság és kereskedelempolitika	AJ KÜSZ240203 K	2. félév	10	4	14	4	kollokvium
12	Nemzetközi tárgyalástechnika	AJ KÜSZ240204 K	2. félév	0	8	8	3	gyakorlati jegy
13	Alkalmazott ágazati diplomácia	AJ KÜSZ240205 K	2. félév	10	0	10	3	kollokvium
14	Regionális politika	AJ KÜSZ240206 K	2. félév	10	8	18	5	kollokvium
15	Magyar nemzetpolitika és kisebbségi jogok	AJ KÜSZ240207 K	2. félév	10	0	10	3	kollokvium
16	Szakdolgozat konzultáció	AJ KÜSZ240208 K	2. félév	0	5	5	10	beszámoló
II. félév összesen				60	31	91	35	
Összesen				116	71	187	60	

TANTÁRGYI ISMERTETŐ

I. FÉLÉV

Biztonsági alapismeretek

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 2

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240101K

A tantárgy felvételének előfeltétele: -

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Hugyecz Balázs

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

Biztonsági alapismeretek elsajátítása, annak érdekében, hogy a hallgató ismerje meg a diplomáciai érintkezés során a Külügyminisztériumban és a külképvisleteken (eltérő biztonsági környezetben lévő missziókon) az elvárt alapvető biztonsági szabályokat, szabályzókat.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1-2. tanóra

A Külügyminisztérium Biztonsági, Informatikai és Távközlési Főosztály felépítése, helye, szerepe a Külügyminisztériumban. A minisztérium központi épületei, a külképvisletek biztonsági besorolása, a diplomáciai és konzuli küldemények szállításával kapcsolatos feladatok. a KÜM Központi ügyelet létrehozásának célja

1. 19/2016. (VIII. 31.) KKM Utasítás a Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról (SzmSz);
2. 19/2019. (IV. 17.) ORFK utasítás a KKM őrzésvédelmének, beléptetési és parkolási rendjének szabályozásáról
3. 173/2003. (X. 28.) Korm. rendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről
4. 34/2020. (XII. 30.) KKM utasítás a Külügyminisztérium Biztonsági Szabályzatáról
5. 14/2016. (VII. 5.) KKM utasítás a Külügyminisztérium diplomáciai és konzuli futárszolgálatáról
6. 86/1996. (VI. 14.) Korm. rendelet a biztonsági okmányok védelmének rendjéről
7. 160/1996. (XI.5.) Korm. rendelet a védett személyek és kijelölt objektumok védelméről
8. 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és lőszerokről
9. 13/2012. (VII. 3.) KÜM utasítás a felsőoktatási intézményektől külügyminisztériumi szakmai gyakorlatra jelentkező hallgatók fogadásának rendjéről
10. 2011.évi CXII.(VII.26.) Törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
11. 1965. évi 22. törvényerejű rendelet a diplomáciai kapcsolatokról Bécsben 1961. április 18-án aláírt nemzetközi szerződés kihirdetéséről
12. 1987. évi 13. törvényerejű rendelet a konzuli kapcsolatokról Bécsben 1963. április 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről
13. 1324/2011. (IX.22.) Korm. határozat a kormányügyeleti rendszer létrehozásáról
14. 34/2017. (VIII. 25.) KKM utasítás az értesítési és eljárási rendről, valamint az ügyeletről

3-4. tanóra

Nemzetbiztonsági szolgálatok feladatai, törvényi szabályozások, Nemzeti Biztonsági Felügyelet, nemzeti és külföldi (EU/NATO) minősített adatok kezelése, védelme, a személyi biztonságra vonatkozó főbb elvek, a nemzetbiztonsági ellenőrzés szerepe, a személyi biztonsági tanúsítvány, a felhasználói engedély, titoktartási nyilatkozat jelentősége, a külképviseleti biztonsági feladatok rendszere a személyi, fizikai, elektronikus és adminisztratív biztonság körében

1. 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról
2. 90/2010. (III.26.) Korm. rendelet a Nemzeti Biztonsági Felügyelet működésének, valamint a minősített adat kezelésének rendjéről
3. 2009. évi CLV (XII.29.) törvény a minősített adat védelméről (Mavtv.)

4. 34/2020. (XII. 30.) KKM utasítása a Külgazdasági és Külügyminisztérium Biztonsági Szabályzatának kiadásáról
5. Az EU TANÁCS HATÁROZATA (2013. szeptember 23.) az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról (2013/488/EU)

5-6. tanóra

Az idegen titkosszolgálati tevékenység módszerei, formái, általános tájékoztató, a különösen érzékeny (magasabb biztonsági kockázatú) relációk vonatkozásában. Idegen állampolgárok fogadása, mozgása, kísérése a külképviselőken (biztonsági területek (Zóna, védett tárgyaló) a külképviselőken, a helyi alkalmazottak (fogadó állam állampolgárainak) foglalkoztatásával kapcsolatos külképviselői ismeretek

1. 34/2020 (XII. 30.) a KKM Biztonsági Szabályzata
2. 1995. évi CXXV. Törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról
3. 16/2010. (XII.10.) KüM utasítás a helyi alkalmazottak foglalkoztatásának engedélyezésével és a munkaszerződések megkötésével kapcsolatos eljárásrendről

7-8. tanóra

Információ Biztonsági törvény, IT biztonság, Cyber bűnözés megjelenése, ennek hatása Külügyminisztérium és a külképviselőek kapcsolatában

1. 2013. évi L. törvény (Ibtv.) az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról
2. 161/2010. (V.6.) Korm. rendelet a minősített adat elektronikus biztonságának, valamint a rejtjeltevékenység engedélyezésének és hatósági felügyeletének részletes szabályairól
3. 18/2020. (VII. 01.) KKM KÁT utasítása a Külgazdasági és Külügyminisztérium Informatikai Biztonsági Szabályzatáról
4. Az államtitkár 3/2007. ügyviteli szabályzata a Külügyminisztérium nem minősített informatikai infrastruktúrája használatának szabályairól

Évközi tanulmányi követelmények: *aktív részvétel az órákon, jelenléti ív (katalógus)*

Értékelés módja: gyakorlati jegy

Az értékelés módszere: *szóbeli vizsga, a megadott tételsor alapján*

KÜM Biztonsági alapismeretek tantárgy – tételek

1. Ismertesse a Külügyminisztérium központi épületeibe történő be és kilépés, valamint bent tartózkodás rendjét.

2. Ismertesse a Külügyminisztérium Központi Ügyelet létrehozásának célját, valamint az ügyelet feladatait.
3. Beszéljen a nemzetbiztonsági szolgálatok fontosabb feladatairól a vonatkozó 1995. évi CXXV. Törvény alapján.
4. Ismertesse a KÜM futárposta szállításával kapcsolatos feladatokat.
5. Beszéljen a külképviseleteink biztonsági besorolásáról, a kategorizálás fontosabb elveiről, a konzuli ügyfélfogadás schengeni feltételrendszerének rövid ismertetése.
6. Ismertesse a külképviseleti biztonsági feladatokat. Mutassa be a külképviseletek védelmének fontosabb eszközeit, módszereit
7. Ismertesse a helyi, idegen állampolgárok fogadásának, kísérésének, külképviseleti foglalkoztatásának szabályait, beszéljen alkalmazásuk kockázatairól.
8. Mutassa be röviden az EU biztonsági szabályzatainak alapjait, és jellemezze röviden az EU biztonság értelmezésének alapvető területeit.
9. Ismertesse a Nemzeti Biztonsági Felügyelet rendeltetését, alapvető feladatait és hatásköreit a nemzeti, NATO és EU minősített információ védelem területén.
10. Ismertesse a személyi biztonságra vonatkozó főbb elveket (nemzetbiztonsági ellenőrzés) nemzeti, EU, NATO tanúsítvány, felhasználói engedély.
11. Az idegen titkosszolgálati tevékenység formái, módszerei.
12. Ismertesse a napjainkban megjelenő IT biztonsági kockázatokat, különös tekintettel a KÜM és a külképviseletek közötti kommunikáció vonatkozásában

Ajánlott olvasmány: **KKM Biztonsági Szabályzat:** <https://njt.hu/jogszabaly/2020-34-B0-6Q.0>

Konzuli alapismeretek, konzuli jog

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 10

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 3

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240103K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Farkas Balázs

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A konzuli alapismeretek tantárgy keretében a hallgató megismerkedik a konzuli jog nemzetközi, uniós és belső jogi alapjaival, valamint a konzuli tevékenység, mint jogalkalmazói, hatósági és diplomáciai tevékenység feltételeivel, legjobb gyakorlataival.

Rövid tantárgyprogram, a megszerzhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1-2. tanóra: A konzuli tevékenység nemzetközi és belsőjogi alapjai, nemzetközi egyezmények, ágazati jogszabályok (alapfogalmak, a konzuli és a diplomáciai kapcsolatok felvételének, feltételeinek összehasonlítása, konzuli és diplomáciai képviselők, konzuli tisztviselők osztályai, rangja, fajtái, tiszteletbeli és hivatásos konzuli tisztviselők, kiváltságok és mentességek)

3-4. tanóra: A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény alapfogalmai, személyi és tárgyi hatálya, a törvényben és a végrehajtási rendeletekben rögzített konzuli feladatok (érdekvédelem, uniós polgárok védelme)

5-6. tanóra: A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény alapfogalmai, személyi és tárgyi hatálya, a törvényben és a végrehajtási rendeletekben rögzített konzuli feladatok (közjegyzői feladatok, hatósági, közreműködő hatósági feladatok).

7-8. tanóra: A magyar állampolgársági jog és az útlevélrendészet alapjai (magyar állampolgárok, az állampolgárság igazolása, megszerzése, elvesztése, az útlevéleljárás alapjai, az útlevelek fajtái, a jogosultak köre, eljárási szabályok)

9-10. tanóra: A konzuli szolgálat idegenrendészeti/vízumrendészeti tevékenysége (a schengeni és a magyar vízumrendészet alapfogalmai, a vízumkiadás feltételei, főbb eljárási szabályok).

Évközi tanulmányi követelmények: -

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: A vizsga során a hallgató az előre rögzített tételsor alapján ad számot megszerzett ismereteiről. A tételsor úgy került kidolgozásra, hogy az egyes tételek kapcsán a jelöltek a szabályok, előírások gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos alapismereteikről is beszámoljanak.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- jegyzet a külügyi alapvizsgálathoz
- a konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény (és végrehajtási rendeletei)
- a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény
- a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény
- a 2007. évi I. és II. törvény – idegenrendészet
- a diplomáciai, valamint a konzuli kapcsolatokról szóló bécsi egyezmények

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

Tételek a külügyminisztériumi szakmai alapvizsga „Konzuli alapismeretek” című tárgyához

1.

a) A konzuli szolgálat felépítése (beleértve a tiszteletbeli konzulokat is); konzuli együttműködési formák, a konzuli szolgálat feladatai

b) Konzuli tanácsadás és segítségnyújtás

2.

a) A magyar állampolgárságra vonatkozó alapvető szabályok

b) Segítségnyújtás magyar állampolgár halála esetén

3.

a) Közjegyzői jellegű konzuli feladatok

b) Személyes szabadságukban korlátozott magyar állampolgárok védelme

4.

- a) A miniszteri és a diplomáciai felülhitelesítés
- b) Az EU polgárainak konzuli védelme, uniós együttműködés a konzuli védelem és válságkezelés területén

5.

- a) A konzul anyakönyvi igazgatással kapcsolatos feladatai
- b) Bajba jutott magyar állampolgárok védelme (ideiglenes úti okmány, tanácsadás, segítségnyújtás)

6.

- a) Úti okmányok, magyar állampolgárok külföldre utazása és hazatérése
- b) Segítségnyújtás baleset vagy erőszakos bűncselekmény áldozatainak, illetve súlyos és sürgős ellátást igénylő betegnek

7.

- a) Az Európai Unió vízumpolitikája, a 180 napon belül 90 napot meg nem haladó tartózkodás szabályai
- b) Segítségnyújtás katasztrófa, háború, fegyveres összeütközés érintettjének

8.

- a) A 180 napon belül 90 napot meghaladó tartózkodás; az EGT-állampolgárok, valamint az EGT állampolgárok családtagjainak beutazása és tartózkodása
- b) Kiskorú vagy cselekvőképességében korlátozott személy védelme

Külügyi igazgatás, szervezet és ügykezelés

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 14

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 4

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240104K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Bartha Csongor

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A központi költségvetési szervek rendszerének, illetve a külügyi szervezet ezen belül elfoglalt helyének, szervezetének megismertetése. Áttekintés, tájékoztatás nyújtása a külügyi szervezet feladat- és hatásköréről, valamint a feladatok végrehajtásának menetéről. A külügyi struktúra különleges jogállásából eredő speciális szabályozási, eljárási rendek ismertetése.

A külpolitikai, külgazdasági célok elérését szolgáló kormány-döntések (előterjesztések) előkészítési, kidolgozási egyeztetési mechanizmusának bemutatása.

A területet érintően létrehozott szerződésekkel kapcsolatos alapismeretek nyújtása.

A külképviseletre vonatkozó gazdálkodási szabályok ismertetése, amelynek célja a külképviseletvezetők önállóságának növelése, az önálló gazdálkodásának biztosítása, ezen gazdálkodás rendszeres ellenőrizhetőségének, valamint egy áttekinthető felelősségi rendszernek a megteremtése.

Átfogó ismereteket adni a költségvetési szervek (különösen a Külgazdasági és Külügyminisztérium) belső kontrollrendszeréről és a belső ellenőrzéssel való kapcsolatáról.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. Belső ellenőrzés (1 tanóra)
  - 1.1. Államháztartási belső kontrollkörnyezet (ÁSZ, KEHI, MÁK)
  - 1.2. Belső ellenőrzési vizsgálat folyamata.
  - 1.3. Jogszabályi háttér.
2. Személyügy (2,5 tanóra)
  - 2.1. Út a külügybe: felvételi, alkalmazási követelmények
  - 2.2. Külügyi karrier: kormánytisztviselői jogviszonnyal kapcsolatos ismeretek
  - 2.3. Külügyi képzési rendszer
  - 2.4. Külszolgálat: pályázati rendszer, kihívások a külszolgálat alatt
  - 2.5 Diplomáciai Akadémia
3. Gazdasági ismeretek (2,5 tanóra)
  - 3.1. KKM helye és szerepe az államháztartásban, speciális elemei,
  - 3.2. Külképviseletre vonatkozó gazdálkodási szabályok
4. Közigazgatási ismeretek (1 tanóra)
  - 4.1. A külgazdasági és külügyminiszter szakpolitikai feladat- és hatásköre (a külpolitikáért és az európai integrációs ügyekért való felelősség)
  - 4.2.-4.3. A Külgazdasági és Külügyminisztérium, mint a külgazdasági és külügyminiszter munkaszerveként működő különös hatáskörű államigazgatási szerv szervezete és működése
5. Jogi ismeretek (3 tanóra)
  - 5.1. A központi közigazgatás szerkezete és a külügyi szervezet helye e rendszerben;
  - 5.2. A külgazdasági és külügyminiszter szakpolitikai feladat- és hatásköre (a külpolitikáért és a külgazdasági ügyekért való felelősség körében);
  - 5.3. A külügyi struktúra szervezeti felépítése, a külügy szervezetrendszerének specialitásai - kettős struktúra (ún. Központ- külképviselet);
  - 5.4. A külügyi struktúra különleges jogállásából eredő speciális szabályozási, eljárási rendek - ügyintézés, kiadmányozás rendje a Központban és a külképviseleteken;
  - 5.5. Jogi alapfogalmak a minisztérium által kezdeményezett kormány-döntések, ill. a minisztérium által előkészített jogszabályok tárgykörében (kormányjelentés, kormány-előterjesztés, miniszteri rendelet, miniszteri utasítás, közigazgatási

államtitkári utasítás), továbbá a kormány-előterjesztés formai és tartalmi ismérvei, kidolgozásának, egyeztetésének rendje;

5.6. A külügyi területet érintően létrehozott szerződések jogi ismérveinek áttekintése, megkötésük rendje.

6. Külszolgálati törvény felépítése, bemutatása (4 tanóra)

Évközi tanulmányi követelmények: Részvétel az előadáson.

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: A vizsga során a hallgató az előre rögzített tételsor alapján ad számot megszerzett ismereteiről.

1. Külgazdasági és Külügyminisztérium szervezete, a külügyi munka jogszabályi háttere
2. Belső ellenőrzés
3. Kormányzati szolgálati jogviszony
4. Tartós külszolgálat
5. Külszolgálati kihelyezés feltételei
6. Diplomáciai rangok, rangadományozás, tartós külszolgálat megszűnése/megszüntetése
7. Külképviselő gazdasági vezetőjének feladatai, pénztárelenőr
8. Külképviselők státusza
9. Külképviselő vezető, külképviselők irányítása
10. Közigazgatási koordináció

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény,
- a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény,
- a külképviselőkről és tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXXV. törvény,
- a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V.22.) Korm. rendelet,
- a KKM mindenkor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata és a kapcsolódó jogi normák (a KKM háttérintézményeinek szervezetét, irányítását, felügyeletét és feladatait meghatározó Korm. rendeletek, utasítások)
- a Kormány ügyrendjéről szóló 1144/2010. (VII. 7.) Korm. határozat,

- a külképviseletek gazdálkodásának részletes szabályairól szóló 223/2017. Korm. rendelet,
- a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény,
- 11/2010. (X. 25.) KIM rendelet a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet módosításáról és egyes rendelkezéseinek hatályon kívül helyezéséről

Magyar külügyi stratégia és jelentő munka

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 2

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240105K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Szűcs Ádám Imre

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy célja a stratégiai gondolkodás és különösen a külpolitikai stratégiaalkotás elméleti és gyakorlati oldalának vizsgálata. Ehhez szorosan kapcsolódva vizsgálandó a külügyi szolgálat információ-szerzési és jelentési tevékenysége, amely részben a stratégiaalkotási folyamatot szolgálja, ugyanakkor annak végrehajtását is jelenti.

A kurzus keretében a hallgatók megismerkednek a magyar külpolitikai stratégiaalkotás történetével és jelenével, amelyet összehasonlítanak más országok stratégiáival. A kurzus részletesen tárgyalja a diplomáciai információ-kezelés és a jelentési tevékenység stratégiai tervezését, elméleti irányvonalait és gyakorlati megvalósulását. A képzés összességében a külpolitikai stratégiai gondolkodás gyakorlati alkalmazásának elsajátítására irányul.

Rövid tantárgyprogram, a megszerzhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1-2. tanóra: Stratégiai szemlélet: a stratégia fogalma, stratégiai szemlélet, stratégiai igazgatás, stratégiai tervdokumentumok, az értékek és érdekek szerepe a stratégiai gondolkodásban, történeti szemlélet, ágazati szemlélet, nemzetpolitikai szemlélet. A magyar külpolitikai stratégiai gondolkodás története és jelene.

3-4. tanóra: Külpolitikai stratégiánk II.: stratégiánk területi fókuszai és humán dimenziói, biztonságpolitika, új típusú kihívások

5-6. tanóra: Külpolitikai stratégiánk III.: külgazdaság, erőforrás-diplomácia, nemzetközi együttműködés, Európa-politika

7-8. tanóra: Diplomáciai információs munka és gyakorlat: a külügyi információs politika fogalma, céljai és jelentősége. A jelentőmunka tartalmi és formai kritériumai. A diplomáciai jelentőmunkával kapcsolatos gyakorlat.

Évközi tanulmányi követelmények:

- Aktív részvétel az órákon
- Egy évközi esettanulmány elkészítése, amely során egy kiszignált ország külpolitikai stratégiai alaptételeit kell kidolgozni
- Elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazása a záróvizsga során

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: Szóbeli vizsga: fiktív diplomáciai feladatnak más diplomáciai területekkel való összefüggéseit feltárni és a feladatot a külpolitika teljes célrendszerében elhelyezni. Írásbeli vizsga: egy meghatározott nemzetközi konfliktus helyzet bemutatása és a kapcsolódó stratégiai javaslatok meghatározása.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Magyar külpolitika az uniós elnökség után
- Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája (2020) és Magyarország Nemzeti Kiberbiztonsági Stratégiája (2019)
- Választott országok (legalább három ország) nyilvános külpolitikai stratégiája
- Iana Dreyer, Gerald Stang: Foresight in governments – practices and trends around the world (In: YES 2013 EUISS Yearbook of European Security, Paris, 2013. pp 7-32)
- A következő nemzetközi dokumentumok: ENSZ Alapokmány, Észak-atlanti Szerződés, Szerződés az Európai Unióról
- 38/2012. (III.12) kormányrendelet a stratégiai irányításról

Ajánlott irodalom:

- Daron Acemoglu, James A. Robinson: Miért buknak el nemzetek? (HVG Könyvek, 2013)
- Tim Marshall: A földrajz fogságában (Park Könyvkiadó, 2019)
- Tom Fletcher: The Naked Diplomat (William Collins, 2017)
- Henry Kissinger: Diplomácia (Panem Könyvkiadó, 1998)
- A. Wess Mitchell: A Habsburg Birodalom nagystratégiája (Antall József Tudásközpont, 2020)
- Kiss J. László – Gazdag Ferenc (szerk.): Magyar külpolitika a 20. században (Zrínyi Kiadó, 2004)

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

- a külkapcsolatok, a külpolitika, a diplomácia és a nemzetközi jog fogalma;
- a külpolitika funkciója;
- mi a stratégiai gondolkodás?;
- a stratégiaalkotás főbb elemei;
- a magyar külügyi stratégia története és jelene;
- külpolitikánkat meghatározó főbb stratégiai tervdokumentumok;
- külpolitikai prioritásaink;
- mit értünk a külpolitika ágazati szemlélete alatt;
- az erőforrás-diplomácia helye külpolitikai stratégiánkban;
- a diplomácia humándimenziójának helye külpolitikai stratégiánkban;
- a magyar külpolitikai stratégia területi fókuszai;
- a külügyi információs politika fogalma és a diplomáciai információszerzési tevékenység elméleti alapjai;
- a diplomáciai jelentőmunka tartalmi és formai kritériumai.

Nemzetközi jog és nemzetközi szervezetek

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 18

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: ősz

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 5

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240106K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Manzinger Krisztián, Dr. Pákozdi Csaba

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy keretében a hallgatók megismerkednek a külügyi kapcsolatok nemzetközi jogi és intézményi kereteivel, a nemzetközi jog alapvető szabályaival és azok gyakorlati alkalmazásával, valamint a fontosabb nemzetközi szervezetek felépítésével és működésével. A kurzus teljesítésével a hallgatók képesek lesznek a nemzetközi jog alapvető szabályainak értelmezésére és alkalmazására, illetve a nemzetközi jog gyakorlati alkalmazása során jelentkező kihívások és problémák kezelésére.

Rövid tantárgyprogram, a megszerzhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

Az előadások témakörei:

1. A nemzetközi jog fogalma, alanyai, tárgya, forrásai, funkciója és sajátosságai. A nemzetközi jog és a belső jog viszonyának szabályozása Magyarországon.
2. A nemzetközi szokásjog. Az általános jogelvek. A bírói döntések. A nemzetközi szervezetek határozatai. Az államok egyoldalú aktusai.
3. A nemzetközi szerződések jogának forrásai. A nemzetközi szerződések fogalma, elnevezése és csoportosítása. A szerződéskötési eljárás szakaszai. A szerződéskötés technikai és protokolláris szabályai.

4. Az állam fogalma. Az államok keletkezése. Az állam- és kormányelismerés. Az államutódlás.
5. A nemzetközi szervezetek fogalma és csoportosítása. A nemzetközi szervezetek hatásköre, a tagság és a részvétel egyéb formái. A nemzetközi közszolgálat.
6. Az államok szuverén egyenlősége. Az erőszak tilalma. A beavatkozás tilalma. A viták békés rendezése. A békés vitarendezés diplomáciai és bírói eszközei.
7. A diplomáciai kapcsolatok története. A diplomáciai kapcsolatok jogának forrásai. A diplomáciai kapcsolatok létesítése és megszűnése. A diplomáciai képviselő. A diplomáciai kapcsolattartás eszközei.
8. A diplomáciai képviselő tagjai. A diplomáciai képviselővezető kinevezése és hivatalos működésének kezdete. Az ideiglenes ügyvivő. A diplomáciai személyzet tagjai.
9. A diplomáciai képviselő és a diplomáciai képviselő kiváltságai és mentességei.

Évközi tanulmányi követelmények: előadások látogatása

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: írásbeli vizsga a kötelező irodalom és az előadások anyagából

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Bruhács János: *Nemzetközi jog I. Általános rész*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2008.

Bruhács János: *Nemzetközi jog II. Különös rész*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2010.

Előadások anyaga

Ajánlott irodalom:

Bába Iván, Baller Barbara, Halász Iván, Tóth Norbert: *A magyar külügyi igazgatás alapjai*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2016.

Bába Iván, Sáringer János (szerk.): *Diplomáciai lexikon: A nemzetközi kapcsolatok kézikönyve*, Éghajlat Kiadó, Budapest, 2018.

Blahó András, Prandler Árpád: *Nemzetközi szervezetek és intézmények*, Negyedik kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014.

Fejes Zsuzsanna, Szalai Anikó (szerk.): *Államközi kapcsolatok*, Iusperitus Kiadó, Szeged, 2019.

Hargitai József: *A diplomácia és konzuli kapcsolatok joga*, Aula Kiadó, Budapest, 2005.

Hargitai József: *Nemzetközi jog a gyakorlatban*, Magyar Közlöny Lap- és Könyv Kft., Budapest, 2008.

Kardos Gábor, Lattmann Tamás (szerk.): *Nemzetközi jog*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.

Kende Tamás, Nagy Boldizsár, Sonnevend Pál, Valki László (szerk.): *Nemzetközi jog*, Második, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.

Kovács Péter: *Nemzetközi közjog*, Harmadik átdolgozott és bővített kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 2016.

Nagy Boldizsár, Jeney Petra (szerk.): *Nemzetközi jogi olvasókönyv*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004.

Ustor Endre: *A diplomáciai kapcsolatok joga*, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1965.

Az EU intézményi működési és külkapcsolatai I.

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 16

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 4

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240107K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Miklósné Dr. Zakar Andrea

Oktató(k): Dr. Bán Janka, Dr. Kovács Krisztián

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy átfogó képet adjon az Európai Unió intézményeiről, az EU döntéshozatali rendszeréről, az Európai Unió politikáiról. A tantárgy kitér az Unió jogforrásaira, valamint az uniós jog és a nemzetközi jog viszonyára. Ismerteti a belső piac, a Gazdasági és Monetáris Unió, egyes szektorális politikák felépítését és működését, a schengeni térség és együttműködés elemeit, a közös kül- és biztonságpolitika ill. az EU bővítésének főbb kérdéseit. A tantárgy célja, hogy átfogó képet és tudást adjon az EU felépítéséről és működéséről, Magyarországnak az EU-ban elfoglalt helyéről, a tagállami érdekérvényesítés lehetőségeiről a jelenlegi geopolitikai kontextusban.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. óra: Az Európai Unió Tanácsának felépítése, gyakorlati működése – Dr. Kovács Krisztián
2. óra: Az Európai Tanács – Dr. Kovács Krisztián
3. óra: Az Európai Parlament feladatai és működése – Dr. Kovács Krisztián
4. óra: Az Európai Bizottság – Dr. Kovács Krisztián
5. óra: Döntéshozatal az Európai Unióban (rendes és rendkívüli) – Dr. Bán Janka
6. óra: Az Európai Unió elsődleges és másodlagos jogforrásai – Dr. Bán Janka

7. óra: Az uniós jog és a nemzetközi jog viszonya – Dr. Bán Janka
8. óra: Az Európai Unió egységes belső piaca – Dr. Kovács Krisztián
9. óra: Az Európai Unió költségvetése és támogatási politikája – Dr. Kovács Krisztián
10. óra: A Gazdasági és Monetáris unió működése – Dr. Kovács Krisztián
11. óra: Az EU ágazati politikái 1. (KAP, energiapolitika) – Dr. Kovács Krisztián
12. óra: Az EU ágazati politikái 2. (klímapolitika, digitalizáció, TEN-T) – Dr. Kovács Krisztián
13. óra: Az Európai Unió bővítése – Dr. Kovács Krisztián
14. óra: A schengeni térség és együttműködés – Dr. Kovács Krisztián
15. óra: Az Unió közös kül- és biztonságpolitikája – Dr. Kovács Krisztián
16. óra: A hazai uniós koordinációs rendszer – Dr. Kovács Krisztián

Évközi tanulmányi követelmények: teszt 70%-os teljesítése és részvétel a kurzusokon, illetve aktivitás

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: Az értékelés során egyenlő hangsúlyt fektetünk az elméleti és a gyakorlati ismeretek számonkérésére. Fontos az Unió működésével kapcsolatos alapvető gyakorlati ismeretek elsajátítása. Értékelésre azok esetében kerülhet sor, akik legalább az órák 80 százalékán részt vesznek.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- saját készítésű összefoglaló (handout)
- az oktatók által kiosztott dokumentumok (pl. jogszabályok, tanácsi következtetések stb.)

Ajánlott irodalom:

- Dr. Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról. Hvg-Orac, Budapest, 2011.
- Dr. Horváth Zoltán – Ódor Bálint: Az EU szerződéses reformja, Hvg-Orac, 2010.
- Várnay Ernő – Papp Mónika: Az EU joga. Complex Kiadó, 2010.

Diplomáciai és állami protokoll, rendezvényszervezés

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező szeminárium

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 12

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: őszi

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 3

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240108K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Medveczky Iván

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A cél a diplomácia világának, alapfogalmainak, verbális és nonverbális kommunikációjának bemutatása. A hallgatók megismertetése a diplomáciai kapcsolatok játékszabályaival, legfontosabb protokolláris kötöttségeivel. A diplomáciai és üzleti protokoll közötti jellemző különbségek, illetve sajátosságaik. Illem, viselkedés, jómodor, megjelenés. A globalizáció és integrálódás hatása az állami hatáskörök változására, ezek államközi és diplomáciai vonatkozásai.

Rövid tantárgyprogram, a megszerzhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

Bilaterális és multilaterális diplomáciai kapcsolatok ápolása során a kapcsolatépítés és tartás normáinak, az eljárási, megjelenési, magatartási, viselkedési, öltözködési, megszólítási, valamint a rangsorolási előírásoknak ismertetése.

Diplomáciai rendezvények, szertartásrendek szervezésének sajátosságai, az ezeken való részvétel szabályozása, különös tekintettel a szervezői, házigazdai, fővendégi kötelezettségekre.

Kitüntetések, nemzeti ünnepek, jelképek.

1-2. tanóra: A Protokoll eredete, jelentése, tartalma, fajtái. Protokoll fogalma, funkciója, túlhangsúlyozásának vagy semmibe vételének visszásságai. A Diplomáciai és az állami protokoll keretrendszerének részletes ismertetése. A diplomáciai kapcsolatok kodifikációja. Út az 1961-es Bécsi Szerződéshez. Diplomáciai kapcsolattartás alapfogalmai és részletes értelmezésük. Diplomáciai tevékenység protokolláris vonatkozásai az agrément kéréstől a nagykövet működését lezáró búcsúlátogatásokig.

3-4. tanóra: Illem – megjelenés – jómodor – viselkedés. Viselkedéskultúra, kommunikációs normák, mint a protokoll fogalom első alapeleme. Vonzó személyiségjegyek és empátia a diplomáciai érdekérvényesítésben. Alapvető érintkezési formák és normák. Névjegy használat, öltözködési, megjelenési szabályok hivatalban és rendezvényeken. Női öltözködés általános alapelvei.

5-6. tanóra: Nemzeti jelképek, állami szertartások és ünnepek. Formális események, szertartásrend, zászló és nemzeti jelkép használati / viselési szabályok.

7-11. tanóra: rendezvényszervezés. Diplomáciai események szervezésének és lebonyolításának bemutatása, különös tekintettel a formális és informális társadalmi rendezvényekre. Helyszín és időpont kiválasztása, meghívottak listája, meghívók, menü összeállítás, ültetőkártyák, ültetésrend, menükártyák, házigazdai és fővendég-szerepkör, pohárköszöntők, stb.).

12. tanóra: Vizsgakérdések ismertetése, konzultáció.

Értékelés módja: gyakorlati jegy

Az értékelés módszere: szóbeli beszámoltatás gyakorlati feladatok alapján

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Az előadásokon elhangzottak
- Protokoll a közigazgatásban. Nemzeti Közszolgálati Egyetem (2018), Felelős kiadó: Prof. Dr. Kis Norbert
- Diplomáciai lexikon – A nemzetközi kapcsolatok kézikönyve. Éghajlat könyvkiadó (2018), Felelős kiadó: Kovács Lajos Péter

Iratkezelési alapismeretek

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: gyakorlat

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 10 tanóra

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 2

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240102K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Lengyel Judit

A tantárgy szakmai elsajátításának célja: A hallgatók rövid (iratkezelés) történelmi áttekintés után megismerjék a Külgazdasági és Külügyminisztérium (a továbbiakban: KKM) iratkezelésének szervezeti rendjét, iratkezelését, – papír alapú és/ vagy elektronikus - az azzal összefüggő tevékenységekre vonatkozó feladat- és hatásköröket. Megismerjék az iratkezelés önálló fázisait, úgymint, az érkeztetési, iktatási, kezelési és irattározási, valamint a selejtezési és megsemmisítési eljárásokat. Tisztában legyenek a nyilvános/adminisztratív irat, a „Nem nyilvános” jelölés és a minősített irat fogalmával, kezelésével. Az óraszám kereteihez mérten ismerjék meg a KKM-ben használatos elektronikus aláírás szabályait, valamint az E-ügyintézés szabályait. Ehhez nem csak elméleti, jogszabályi háttérrel, hanem gyakorlati oktatást is nyújt az előadó.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása: (5x 2-es órabontásban)

1. Bevezetés: történelmi segédtudományok, oklevéltan, diplomatika. A magyar kormányzati rendszer iratkezelése a 20. században.
2. Irattan, iratkezelés. A 2003-as évi reform és annak hatásai. A KKM iratkezelése és sajátosságai. Az iratkezelés szervezet a KKM-ben.

3. A nyílt iratkezelés szabályai, a „Nem Nyilvános” irat fogalma és kezelése, a minősített adat védelméről szóló jogszabály feldolgozása, az adatsértés büntetőjogi következményei.
4. Gyakorlati iratkezelési ismeretek, gyakorlati feladatok megoldása. (Iratkezelési segédletek, formanyomtatványok, KKM specifikus nyomtatványok feldolgozása.
5. KKM-ben használt elektronikus szoftverek ismertetése és használatának szabályai. E-ügyintézés és e-aláírás.

Évközi tanulmányi követelmények: előadásokon való aktív részvétel

Értékelés módja: gyakorlati jegy

Az értékelés módszere: gyakorlati jegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Kötelező irodalom:

1. Levéltári kézikönyv Osiris Könyvkiadó 2009. (Szerkesztette: Körmeny Lajos)
2. Kocsis Piroska: A magyar kormányzati rendszer iratkezelése a 20. században Dialóg Campus Kiadó 2017.
3. Bényei Balázs: A levéltári törvény és végrehajtási rendeleteinek módosítása a gyakorlatban (Levéltári szemle, 2020. 3. szám 5-21. oldal)
4. Mikó Zsuzsanna: Államszervezet és közigazgatás Magyarországon 1945-től napjainkig Dialóg Campus Kiadó 2017.
5. Külügyi Igazgatási Ismeretek – Információkezelés (kivonatolt) KKM 2021.
6. TÜK tananyag (A titkos ügykezelői ismeretek című tananyag a Nemzeti Közszolgálati Egyetem honlapjának alábbi oldalán érhető el:
<https://vtkk.uni-nke.hu/kozigazgatasi-vizsgak/titkos-ugykezeloi-vizsga/tananyag-es-kovetelmenyrendszer>
7. Dr. Sántha György: A teljes körű elektronikus ügyintézés közigazgatási bevezetésének tapasztalatai – e-ügyintézési beszámoló az elmúlt évekről (Új Magyar Közigazgatás, 2018.03.07. 52-60. oldal)
https://kozszov.org.hu/dokumentumok/UMK_2018/3/07_Elektronikus_ugyintezes.pdf

Jogszabályok:

- ✦ 1995. évi LXVI. törvény a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről;
- ✦ 335/2005. (XII.29.) Korm. rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről;
- ✦ 2009. évi CLV. törvény a minősített adat védelméről;
- ✦ 90/2010. (III.26.) Korm. rendelet a Nemzeti Biztonsági Felügyelet működésének, valamint a minősített adat kezelésének rendjéről;
- ✦ 161/2010. (V. 6.) Korm. rendelet a minősített adat elektronikus biztonságának, valamint a rejtjeltevékenység engedélyezésének és hatósági felügyeletének részletes szabályairól;
- ✦ 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról;
- ✦ 2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól;
- ✦ 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet az elektronikus ügyintézés részletszabályairól;
- ✦ 1/2020. (I. 9.) KKM utasítás a Külgazdasági és Külügyminisztérium Egyedi Iratkezelési Szabályzatáról;
- ✦ 32/2020. (XII. 3.) KKM utasítása a Külgazdasági és Külügyminisztérium Másolatkészítési Szabályzatáról;
- ✦ 34/2020. (XII. 30.) KKM utasítás a Külgazdasági és Külügyminisztérium Biztonsági Szabályzatáról;
- ✦ 19/2018. (VI. 29.) KKM utasítás a hitelesítő körbélyegzők megrendeléséről, nyilvántartásáról, használatáról és selejtezéséről;
- ✦ 14/2016. (VII. 5.) KKM utasítás a diplomáciai és konzuli futárszolgálati feladatok ellátásának rendjéről;
- ✦ 3/2021. (II.2.) KKM KÁT utasítása a biztonsági nyomtatványok, körbélyegzők és kellékek, illetve a konzuli bevételek kezelésének rendjéről;
- ✦ 4/2019. (III. 13.) KKM utasítás a Külgazdasági és Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról.

Ajánlott irodalom:

- ✦ Szalay Arykán: A kőtáblától a kódokig (A dokumentumkezelés alapkönyve) DocuWord Dokumentum- és Iratkezelési Portál 2010.
- ✦ dr. Bölskei Krisztián: GDPR Kézikönyv Új Európai adatvédelmi Szabályozás Vezinfo Kiadó és Tanácsadó Kft. 2018.
- ✦ Közigazgatási szakvizsga - Kül- és biztonságpolitikai (Nemzeti Közszerológati Egyetem honlapja: Közigazgatási szakvizsga - A közigazgatási szakvizsga tananyagai és segédanyagai a választható tárgyi vizsgarészhez - Kül- és biztonságpolitikai ágazat https://kti.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/szv_tankonyv_kul_es_biztonsagpolitika_2021.pdf
- ✦ 2016. évi LXXIII. törvény a külképviseletekről és a tartós külszerológatról.

TANTÁRGYI ISMERTETŐ

II. FÉLÉV

Az EU intézményi működése és külkapcsolatai II.

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 16 tanóra

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 4

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240201K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Miklósné Dr. Zakar Andrea

Oktató(k): Dr. Kovács Krisztián

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy célja „Az EU intézményi működése és külkapcsolatai I.” c. féléves tantárgy keretében megszerzett tudásanyag elmélyítése és gyakorlati példákon keresztül történő kiegészítése. Míg az előadók az első féléves tantárgy keretében tételesen végigmennek az EU működését meghatározó intézményi, döntéshozatali, jogi és politikai folyamatokon, addig „Az EU intézményi és külkapcsolatai II.” tantárgy keretében a hangsúly az esettanulmányokon van.

A kurzus célja, hogy gyakorló szakemberek előadásában és segédletével a hallgatók megértsék az EU működésének alapkérdéseit; az akár sajtóban is megjelenő aktuális, elméleti és gyakorlati problémákat; a magyar érdekérvényesítés lehetőségeit; az EU-tagságból eredő szuverenitás-kérdéseket. A program célja továbbá annak bemutatása, hogy az EU fejlődése csak az ezt a fejlődést előre vivő vitákon keresztül vezethet, így kérdés és felvetés legitim lehet. A program elvégzése után a hallgatóknak képesnek kell lenniük eligazodni az EU működését érintő napi viták kritikus megközelítésére.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. Az EU helye a világban, globális folyamatok és az EU fejlődésének összefüggései gazdasági és politikai összefüggésben (2 tanóra)
2. A világ válságócai és az EU szerepe ezek kezelésében (2 tanóra)
3. Értékviták és jogállamiság, alkotmányos identitás, kultúrharc a világban és az EU-ban (2 tanóra)
4. Szuverenitás és föderalizmus – hatásköri viták az EU történetének kezdetétől napjainkig (2 tanóra)
5. Tagállami Európa-koncepciók és ambíciók a BREXIT utáni EU-ban (2 tanóra)
6. Az EU költségvetésének alkalmazása és a legutóbbi MFF elfogadásának tapasztalatai (2 tanóra)
7. Az EU kereskedelmi kapcsolatainak rendszere (2 tanóra)
8. Zöld politikák, a klíma-vita, a digitalizáció és más új típusú politikák hatása az EU fejlődésére (2 tanóra)

Évközi tanulmányi követelmények: előadásokon való aktív részvétel

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: írásbeli vizsga, 1-5 skálán terjedő érdemjegy.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- saját készítésű összefoglaló (handout)
- az oktatók által kiosztott dokumentumok (pl. jogszabályok, tanácsi következtetések stb.)

Ajánlott irodalom:

- Dr. Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról. Hvg-Orac, Budapest, 2011.
- Dr. Horváth Zoltán – Ódor Bálint: Az EU szerződéses reformja, Hvg-Orac, 2010.
- Várnay Ernő – Papp Mónika: Az EU joga. Complex Kiadó, 2010.

Biztonságpolitika

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 10 tanóra

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 3

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240202K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Bán Janka

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tárgy célja a biztonságpolitikai alapfogalmak elsajátítását követően a XXI. századi biztonságpolitikai architektúra főbb alkotóelemeinek átfogó megismertetése.

Az egyes nemzetközi szervezetek szerepvállalásán keresztül áttekintjük korunk kiemelt konfliktusait, kihívásait és a nemzetközi közösség kapcsolódó fellépésének lehetőségeit, egyben korlátait. Megismerkedünk Magyarország biztonságpolitikai érdekeivel, a nemzetközi biztonságpolitikai struktúrában betöltött szerepével.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

A tantárgy elsajátítása során a hallgatók megismerkednek a XXI. századi biztonságpolitika legfontosabb nemzetközi szereplőivel, együttműködésükkel, hatásköreikkel. Az egyes nemzetközi szervezetek gyakorlati tevékenységének a bemutatása kapcsán kerül sor a biztonságpolitikai szempontból kiemelt jelentőségű konfliktusok, válságócok ismertetésére, egyben a nemzetközi közösség kapcsolódó szerepvállalásának az áttekintésére.

A kurzus elvégzését követően a hallgatók átfogó ismeretekkel rendelkeznek a XXI. századi biztonsági kihívások jellegéről, az ezek kezelésében részt vevő nemzetközi aktorok napi tevékenységéről, pontos mandátumáról.

A tantárgy elsajátítása során a hallgatók a biztonságpolitika magyarországi szabályozási keretével, Magyarország biztonságpolitikai érdek- és értékrendszerével, nemzetközi és EU-n belüli biztonságpolitikai fókuszú szerepvállalásával is megismerkednek.

Az előadások tervezett tematikája:

1. A biztonságpolitika alapfogalmai – Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája – az Alaptörvény rendelkezései
2. NATO – KBSZSZ – Arab Liga – Afrikai Unió – Sanghaji Együttműködés Szervezete – Amerikai Államok Szervezete
3. Az Európai Unió biztonságpolitikai irányultságú tevékenysége – CFSP/CSDP
4. Az ENSZ szerepe a nemzetközi biztonságpolitikai rendszerben
5. A nemzetközi bíróságok és az Európa Tanács szerepe a globális biztonságpolitikai architektúrában
6. Az EBESZ biztonságpolitikai fókuszú szerepvállalása
7. Kisebbségi konfliktusok Európában és a világban – biztonságpolitikai összefüggések
8. Non-prolifерáció és fegyverzetellenőrzés
9. A migráció biztonságpolitikai összefüggései
10. Új típusú kihívások – cyber – terrorizmus – hibrid kihívások - klíma – gazdasági kihívások – vízdiplomácia – biohadviselés – energia – űrhadviselés – nemzetközi fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás szerepe

Évközi tanulmányi követelmények: az előadáson való részvétel, egy házi dolgozat elkészítése

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: szóbeli vizsga, 1-5. skálán terjedő érdemjegy.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok, ajánlott irodalom:

- *Dr. Gazdag Ferenc (szerk.), Biztonsági tanulmányok – Biztonságpolitika, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2011*
- *Deák Péter (szerk.), Biztonságpolitikai kézikönyv, Osiris, Budapest, 2007*

- *Marton Péter - Balogh István- Rada Péter – Biztonsági tanulmányok, Antall József Tudásközpont, Budapest, 2015*
- *Szálkai Kinga (szerk.), Biztonságpolitikai Corvinák I-II., Antall József Tudásközpont, Budapest, 2019*
- *Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája*
- *Magyarország Alaptörvénye*
- *Az oktató által biztosított jegyzetek*

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

1. A biztonságpolitika alapfogalmai – Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája – az Alaptörvény rendelkezései

- Külső és belső, abszolút és relatív, negatív és pozitív biztonság, szuverenitás, biztonságpolitika, katonapolitika, honvédelmi politika, védelempolitika, biztonsági tanulmányok, nemzetközi és magyarországi biztonságpolitikai aktorok
- Az Alaptörvény biztonságpolitikai vonatkozású rendelkezéseinek az ismertetése
- Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája: Magyarország helye és biztonságpolitikai érdekei a világban, a Magyarországot érintő biztonsági fenyegetések, kihívások és azok kezelése, a végrehajtás eszközrendszere

2. NATO – KBSZSZ – Arab Liga – Afrikai Unió – Sanghaji Együtműködés Szervezete – Amerikai Államok Szervezete

- Észak-Atlanti Szerződés 1-6. cikk, 2%-os vállalás
- Jelenlegi NATO műveletek, nemzetközi szerepvállalás
- Magyarország szerepvállalása a NATO kereteiben
- A NATO szerepe Magyarország biztonságának megteremtésében
- KBSZSZ – Arab Liga – Afrikai Unió – Sanghaji Együtműködés Szervezete – Amerikai Államok Szervezete biztonságpolitikai irányultságú tevékenysége, geopolitikai jelentősége

3. Az Európai Unió biztonságpolitikai irányultságú tevékenysége – CFSP/CSDP

- CFSP, CSDP, Athena-mechanizmus fogalma, EU biztonságpolitikai szereplői, az Európai Biztonsági Stratégia
- EDA, szolidaritási klauzula, harccsoportok, Lisszaboni Szerződés által bevezetett újítások a gyakorlatban
- EU-NATO, EU-ENSZ együttműködés

- Jelenlegi EU-s missziók és műveletek, nemzetközi szerepvállalás
- Magyarország szerepvállalása az EU/CSDP kereteiben

4. ENSZ

- Az ENSZ Alapokmányának biztonságpolitikai elemei, a békefenntartás feltételei
- Az ENSZ BT szerepe a nemzetközi/EU-s missziók/műveletek indítása során
- Az ENSZ békefenntartó műveletei
- Magyarország szerepvállalása az ENSZ keretében

5. A nemzetközi bíróságok és az Európa Tanács szerepe a globális biztonságpolitikai architektúrában

- A Hágai Nemzetközi Bíróság
- IRMCT
- ITLOS
- Az ET tevékenységének biztonságpolitikai összefüggései (emberi jogi kérdések, kínzás, halálbüntetés tilalma, AI)
- A Strasbourgi Nemzetközi Bíróság

6. EBESZ

- Az EBESZ mandátumának fejlődése - Helsinki, Párizs, Isztambul, Asztana
- Nyitott Égbolt Szerződés
- EBESZ műveletek
- Magyarország szerepvállalása az EBESZ műveleteiben

7. Kisebbségi konfliktusok Európában és a világban – biztonságpolitikai összefüggések

- Kisebbségi kérdések megjelenése egyes nemzetközi szervezetek működésében
- Kisebbségi konfliktusok az EU tagállamok között, ezek EU-n belüli megjelenése
- A nyugat-balkáni biztonsági architektúra – aktuális kérdések

8. Non-prolifерáció és fegyverzetellenőrzés

- Nemzetközi szerződéses rendszer
- Nukleáris fegyverek kérdésköre
- Vegyi fegyverek kérdésköre
- Hagyományos fegyverek korlátozása
- Exportellenőrzési rendszerek, törekvések, magyarországi szabályozás

- A nemzetközi közösség szerepvállalása egyes kiemelt ügyekben

9. A migráció biztonsági összefüggései

- Migráció, migráns, menekült, menedékes – nemzetközi alapfogalmak
- A magyar jogi háttér
- Az EU-s szintű jogi normák
- A migrációval kapcsolatos biztonságpolitikai kihívások

10. Új típusú kihívások: cyberterrorizmus, hibrid kihívások, klímaváltozás, gazdasági kihívások, vízdiplomácia, biohadviselés, energiabiztonság, űrhadviselés, nemzetközi fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás szerepe

- Cyberhadviselés jelentette kihívások, az ezek kezelésére tett nemzetközi és magyar erőfeszítések
- Terrorizmus jelentette kihívások, az ezek kezelésére tett nemzetközi és magyar erőfeszítések
- Hibrid kihívások megjelenése
- Klímaváltozás jelentette kihívások, az ezek kezelésére tett nemzetközi és magyar erőfeszítések
- Gazdasági kihívások, az ezek kezelésére tett nemzetközi és magyar erőfeszítések
- Vízdiplomáciai kihívások, az ezek kezelésére tett nemzetközi és magyar erőfeszítések
- Biohadviselés jelentette kihívások, az ezek kezelésére tett nemzetközi és magyar erőfeszítések
- Energiaellátás kihívásai, biztonsági kockázatok
- Űrhadviselés kérdései
- NEFE és humanitárius segítségnyújtás stabilizáló szerepe

Magyar külgazdaság és kereskedelempolitika

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Társadalomtudományok és Regionális Tanulmányok Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 14 tanóra

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 4

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240203K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Becsey Zsolt

Oktató(k): Dr. Becsey Zsolt

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

Az előadás során az államok és konkrétan Magyarország külgazdasági kapcsolatait és a gazdasági szereplők külpiaci tevékenységét jellemző legfontosabb kérdéseket tekintjük át. Ennek keretében bemutatásra kerülnek hazánk elmúlt évtizedeinek külgazdasági folyamatai, valamint ennek kapcsán az Európai Unió közös kereskedelempolitikájának, valamint a WTO nemzetközi szerepének, szabályozási körének és működésének felvázolása is.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

- a külgazdaságpolitika szerepének tisztázása külkapcsolatokban.
- A magyar külgazdaság a múltban. Gazdasági jellegzetességeink, adottságok és kényszerpályák.
- A magyar tulajdonú vállalati export szerepe, külső mérleghiány gondjai régen és most. Regionális integrációink a közelmúltban és most.
- Beruházási trendek Magyarországon és azon kívül az utóbbi évtizedekben;
- multilaterális kereskedelmi szabályok: a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) jelentősége, alapelvei, funkciói;
- az EU kereskedelempolitika fejlődése, a Lisszaboni Szerződés hozta változások;

- az EU kereskedelempolitika céljai, autonóm és szerződéses eszközei, valamint az EU intézmények szerepkörei a közös kereskedelempolitika alakításában és végrehajtásában

Évközi tanulmányi követelmények: előadásokon való részvétel

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: Írásbeli vizsga, 1–5. skálán terjedő érdemjegy.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Az előadások PPT anyagai
- Becsey Zsolt: A keleti nyitás súlya a magyar külgazdaságban. Polgári Szemle, 2014/1-2., 428-443
- Becsey Zsolt: Az elmúlt tíz évem az Európai Unióban. Polgári Szemle, 2014/3-6., 208-221
- A magyar külgazdaság helye a gazdaságpolitikában. Károli tanulmányok a gazdaság- és társadalomtudományok köréből. Budapest, 2017, KRE ÁJK (Patrocinium kiadó) http://www.kre.hu/ajk/images/doc4/A_magyar_kulgazd_helye_a_gazdpolban_boritos_v_epl.pdf
- Benczes István-Csáki György-Szentes Tamás: Nemzetközi Gazdaságtan AULA (2009) pp 157.-182., 191-233.

Ajánlott irodalom:

- Csáki György: Nemzetközi Gazdaságtan, Akadémiai Kiadó 2017
- Benczes István-Csáki György-Szentes Tamás: Nemzetközi Gazdaságtan AULA (2009), 235-310.

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

Az előadások prezentációja tartalmazza.

Nemzetközi tárgyalástechnika

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: szeminárium

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 tanóra

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 3

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240204K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Kereszty Gabriella

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók képesek legyenek jól tárgyalni nemzetközi környezetben. Ehhez nélkülözhetetlen e vitafajta sajátosságainak megértése, illetve a jó tárgyaló technikáinak ismerete és gyakorlása.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. téma: A vita fajtái, ezeken belül a tárgyalás jellemzői; a tárgyalás helye, célja és szereplői a diplomáciában; szövetségek; a kétszintű játszma; mediáció a diplomáciában. Tárgyalási szimuláció és annak közös kielemezése (egyelőre ismeretek nélkül)
2. téma: A tárgyalás: mikor érdemes tárgyalni; kilépési kritériumok; a tárgyalás három dimenziója; napirend tervezés; tárgyalási típusok. Tárgyalási szimuláció lefolytatása és annak közös kielemezése a tanultak tükrében.
3. téma: Tárgyalástechnika: a jó tárgyaló tulajdonságai – a rossz tárgyaló; kultúraközi kommunikáció. Tárgyalási szimuláció lefolytatása és annak közös kielemezése a tanultak tükrében.

Évközi tanulmányi követelmények: szemináriumon való részvétel

Értékelés módja: gyakorlati jegy

Az értékelés módszere: házi dolgozat, 1-5. skálán terjedő érdemjegy.

Terjedelmi követelmények: min. 7 oldal (12 600 karakter), max. 10 oldal (18 000 karakter).

Formai követelmények: A4 lapméret, standard margó, számozott oldalak, Times Roman betűtípus, 12-es betűméret (lapalji és/vagy szöveg közti lábjegyzet 10 betűméret), térköz: 0pt, sorköz: többszörös: 1,15, sorkizárás. A terjedelemben a tartalom- és irodalomjegyzék, valamint az esetleges mellékletek nem számítanak bele.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

A szemináriumon leadott előadások anyagai és az oktató által (scannelve) átadott könyvfejezetek.

Ajánlott irodalom:

Margitay Tihamér: Az érvelés mestersége (2.2-2.4)

The Oxford Handbook of Modern Diplomacy (Chapters 17, 18)

Brigid Starkey, Mark A. Boyer, John Wilkenfeld: International Negotiation in a Complex World

Michael Watkins és Susan Rosegrant: Breakthrough International Relations: How Great Negotiators Transformed the World's Toughest Post-Cold War Conflicts (Introduction; Part Two: Building the Breakthrough Toolbox)

Steve Gates: The Negotiation Book

Roger Fisher, William Ury, Bruce Patton: Getting to Yes

Robert B. Cialdini: Influence, The Psychology of Persuasion

Alkalmazott ágazati diplomácia

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 10 tanóra

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 3

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240205K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Demkó Attila, Dr. Fodor Erika, Dr. Kovács Barnabás, Dr. Manzinger Krisztián

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy a hallgatóság megismerkedjen az ágazati diplomácia a 21. század kihívásaival, a diplomácia változásaival, szakdiplomáciai funkcióival és a követelmények alakulásával.

Az előadások célja, hogy a hallgatóság az adott időkeretbe illeszthető tájékoztatást kapjon arról, hogy miként működnek egyes ágazati diplomáciai szakpolitikák, különösen a kulturális és tudománydiplomácia, a nemzetközi fejlesztési együttműködési és a nemzetközi humanitárius tevékenységek, valamint a sport- és katonadiplomácia.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

Kulturális és Tudománydiplomácia

KKM három pillére – a klasszikus, a gazdasági és a kulturális diplomácia

Kulturális diplomácia:

- A kulturális diplomácia fogalmi és történelmi keretei, céljai, eszközrendszere.
- A KKM központjában és külképviseleteinken működő főbb intézményi szereplők, működési rendjük (tervező-megvalósító-beszámoló projekt ciklus)
- KULTÁT támogatású rendezvények főbb fajtái (konkrét projekt példán keresztül)

- A jelenlegi főbb gondolkodási irányok. (Pl.: jövő évi kiemelt rendezvények)

A nemzetközi fejlesztési együttműködési (NEFE) és nemzetközi humanitárius tevékenység

- Magyarország az ENSZ, az OECD és az EU tagjaként
- A magyar NEFE politika
- A nemzetközi fejlesztési együttműködési (NEFE) és nemzetközi humanitárius tevékenység helye Magyarország külkapcsolati rendszerének, külpolitikai és külgazdasági célkitűzéseinek megvalósításában, valamint a globális kihívások megválaszolásában vállalt magyar szerepvállalásban.
- Hivatalos Fejlesztési Támogatás (ODA) szerepe az elmaradott országok felzárkóztatásában;
- donor-recipient (kedvezményezett) viszony, az együttműködés fontossága
- az OECD DAC lista jelentősége a fejlődő országok besorolásáról az ODA jogosultságát illetően,
- mi a különbség a segélypolitika és a NEFE között;
- Új kihívások a XXI. század elején
- Az EU és Magyarország NEFE és humanitárius szakpolitikája, a kormány által 2014-ben és 2020-ban elfogadott stratégiái
- A Hungary Helps program alakulása 2017-től napjainkig
- A kormányzati és társadalmi nemzetközi segélyezés koordinációja, diplomáciai feladatként.

Sportdiplomácia

- A sportdiplomácia a soft diplomácia legfiatalabb, egyben legdinamikusabban növekvő ága, amely kiegészíti, segíti, helyettesíti a hagyományos külpolitikai, külgazdasági erőfeszítéseket
- A sportdiplomácia kettős fogalma: mit tehet a sport a diplomáciáért, és mit tehet a diplomácia a sportért
- A sportdiplomáciai projektek típusai, céljai
- Sportdiplomáciai jövőkép, stratégiai irányok és megállapodások
- A sportdiplomácia, mint az országimázs alakítás eszköze
- A „sportpálya”, mint fontos helyszíne a lobbitevékenységnek

Katonadiplomácia

- A klasszikus katonadiplomácia
- Védelempolitikai képviselő a NATO-ban, az EU-ban és az EBESZ-ben
- A Nemzeti Katonai Stratégia, mint diplomáciai eszköz

Évközi tanulmányi követelmények: előadásokon való aktív részvétel

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: Szóbeli vizsga, 1-5 skálán terjedő érdemjegy.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

az oktatók által leadott előadások anyaga

Ajánlott irodalom:

<http://www.kormany.hu/hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium>

<http://www.menszt.hu/>

<http://www.oecd.org/>

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK14183.pdf>

<https://www.knbsz.gov.hu/hu/letoltes/fsz/2013-2.pdf>

Regionális politika

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 18 tanóra

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 5

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240206K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Manzinger Krisztián

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókkal az egyes régiók politikai, társadalmi és kulturális folyamatait. A Regionális politika tantárgy áttekintő képet ad a hallgatók számára közép-európai térségről és a regionális együttműködésről, a magyar nemzetpolitika és a szomszédos államok nemzetépítési törekvéseinek ütközéséről, a nyugat-balkáni térségről, az Európai Unió keleti szomszédságpolitikájáról, valamint az EBESZ és az ET céljairól és működéséről.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

A magyar nemzetpolitika és a szomszédos államok politikai törekvései

A magyar nemzetpolitika céljainak összevetése a szomszédos államok nemzetépítési törekvéseivel és azok befolyása a kétoldalú és a regionális kapcsolatokra. A külhoni magyar közösségek lélekszáma, társadalmi, gazdasági és politikai súlya, illetve politikai törekvéseik céljai változóak a hét szomszédos országban; az érintett országok magyar közösségekhez való viszonyulása pedig időben szintén változó. Ez egy olyan komplex mátrixot eredményez,

amely alapvetően meghatározza a kárpát-medencei államközi viszonyokat és a tágabb közép-európai együttműködés lehetőségeit.

A regionális politika intézményi keretei Közép- és Kelet-Európában

- A közép-európai államközi kapcsolatokat erősítő és gyengítő tényezők
- A Közép-Európai Együttműködés története, működésének jelenlegi jellemzői
- A Visegrádi Együttműködés története, működésének jelenlegi jellemzői, V4+
- Újabb törekvések: Craiova, Austerlitz, Három tenger

A Nyugat-Balkán

- Általános jellemzők
- Kilátások az EU, Oroszország és Kína háromszögében
- A térség szövetségi politikája, a NATO- és EU-csatlakozás regionális kérdései

Az európai szervezetek szomszédságpolitikái

- az EU Keleti Szomszédságpolitikájának bemutatása
- a Keleti Szomszédságpolitikában érintett országok (Belarusz, Ukrajna, Moldova, Georgia, Örményország, Azerbajdzsán)
  - EBESZ (HCNM tevékenysége, Open Sky, CFE, CSBM)
  - ET (Kisebbségvédelmi Keretegyezmény és Regionális nyelvi Charta együttműködési mechanizmusának működése és hatásai, ET PKGY határozatai)

Évközi tanulmányi követelmények: előadáson való aktív részvétel

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: szóbeli vizsga, 1-5 skálán terjedő érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- oktató által leadott anyag
- Molnár Anna, Marsai Viktor, Wagner Péter (szerk.): Nemzetközi biztonsági szervezetek, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019, 61-114. <https://core.ac.uk/download/pdf/275587774.pdf>
- Molnár Anna: Az Európai Unió külkapcsolati rendszere és eszközei – A külkapcsolatoktól a kül-, a biztonság- és a védelempolitikáig, Dialóg Campus Kiadó,

Budapest

2018

http://real.mtak.hu/88071/1/web_PDF_Az_Europai_Unio_kulcapcsolati_rendszere.pdf

- Kissinger, Henry: Világrend. Budapest, Antall József Tudásközpont 2016
- Remek Éva: Az EBESZ I. Világrend, biztonság, nemzetközi szervezetek, elméletek. Hadtudományi Szemle, 2017. 10. évf. 2. sz. 126–142.
http://real.mtak.hu/85316/1/17_2_bp_remek_1.pdf

Remek Éva: Az EBESZ II. története, helye, szerepe és jellemzői a nemzetközi szervezetek rendszerében. Hadtudományi Szemle, 2017. 10. évf. 2. sz. 143–162.
http://real.mtak.hu/85315/1/17_2_bp_remek_2.pdf

Magyar nemzetpolitika és kisebbségi jogok

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Nemzetközi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 10 tanóra

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték (elmélet + gyakorlat): 3

Tantárgy kódja: AJ KÜSZ240207K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Manzinger Krisztián

Oktató(k): Dr. Kántor Zoltán

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a nemzetpolitika, mint egyre fontosabb állami szakpolitika elméleti alapjait, illetve gyakorlati kereteit. Valamint az, hogy a képzésben részt vevők betekintést nyerjenek a magyar nemzetpolitika döntéshozatali mechanizmusába, a végrehajtási apparátusaiba, valamint a nemzetközi jogi, illetve belső alkotmányjogi beágyazottságába. A téma és a nemzetpolitika jobb megértéséhez szükségesek az elméleti alapok, amelyek a nemzetfogalomra és a nemzetépítési folyamatokra vonatkoznak.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

A fő kitűzés az, hogy a lehető legtöbb hallgató a tanulmányai során találkozzon ezzel a témával és betekintést nyerjen a magyar nemzetpolitika döntéshozatali mechanizmusába, a végrehajtási apparátusaiba, valamint a nemzeti kisebbségvédelem alapjaival, legfontosabb dokumentumaival. A kurzus során a hallgatók ismereteket szereznek a külföldi magyarság demográfiai helyzetéről, a szomszédos országok politikai rendszeréről és a magyar pártokról, az oktatás és a nyelvhasználat kérdéséről.

Tematika

1. Elméleti alapok (fogalmak, folyamatok): Nemzetkoncepciók; nemzetpolitika; a nemzetpolitika dokumentumai; nemzetpolitika és közigazgatás
2. Kisebbségtörténet
3. Külhoni magyarok. A szomszédos országok politikai rendszere. Külhoni magyar pártok (demográfia, politikai rendszer, kisebbségi jogok, kisebbségek politikai részvétele): Erdély, Felvidék, Kárpátalja, Vajdaság, Szlovénia, Horvátország. A diaszpóra magyarsága
4. Külhoni magyar oktatás és nyelvhasználat: elmélet és gyakorlat
5. Anyaország és kisebbségek. Az állampolgárság fogalma. A többes állampolgárság kérdése. Külhoniak szavazati joga
6. Kisebbségi jogok a nemzetközi és az uniós jogban. Nyelvi jogok. Nemzetközi kisebbségvédelemmel foglalkozó intézmények, dokumentumok.
7. A kisebbségi autonómia. Autonómatörekvések a szomszédos államokban
8. A magyar nemzetpolitika döntéshozatali mechanizmusai és végrehajtási apparátusa.
9. A nemzetpolitika támogatási rendszere. A nemzetpolitika kiemelt programjai. Prioritások
10. Nemzetpolitika és szomszédságpolitika

Évközi tanulmányi követelmények: előadáson való részvétel

Értékelés módja: kollokvium

Az értékelés módszere: Írásbeli vizsga, 1-5. skálán szerorzhető érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Kántor Zoltán (szerk.): *Nemzetpolitikai alapismeretek: közszolgálati tisztviselők számára.* Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt., Budapest, 2013.

https://bgazrt.hu/wp-content/uploads/2018/07/Nemzetpolitikai-alapismeretek_jegyzet_teljes.pdf

Rákóczi Krisztián, Várent Viktória, Varga Péter: *Nemzetpolitika.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017.

<https://nkerepo.uni->

[nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/4953/Nemzetpolitika.pdf;jsessionid=D1559A33FC3A44D2C601B553A73E3415?sequence=3](https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/4953/Nemzetpolitika.pdf;jsessionid=D1559A33FC3A44D2C601B553A73E3415?sequence=3)

Ajánlott irodalom:

Bárdi Nándor: *Tény és való. A budapesti kormányzatok és a határon túli magyarok kapcsolattörténete*. Pozsony: Kalligram, 2004.

Bárdi Nándor – Fedinec Csilla – Szarka László (szerk.): *Kisebbségi magyar közösségek Fejezetek a 20. századi történelemből*. Budapest: Gondolat – MTA Kisebbségkutató Intézet, 2008.

Bitskey Botond (szerk.): *Határon túli magyarság a 21. században*. Budapest: Köztársasági Elnöki Hivatal, 2010.

Eplényi Kata – Kántor Zoltán (szerk.): *Térvesztés és határtalanítás: a magyar nyelvpolitika 21. századi kihívásai*. Budapest: Lucidus, 2012.

Fiala-Butora János: Az európai kisebbségvédelmi rendszer: rendszerszintű problémák és be nem váltott remények. *Fundamentum*, 2019. 1-2 sz.

Gazsó Dániel: A diaszpóra politikai dimenziói. *Politikatudományi Szemle*, 2020. 29 (2). 47–68.

Halász Iván: A határon túli nemzettársakról való gondoskodás modelljei Kelet-Közép-Európában. In: *Ami összeköt? Státustörvények közel s távol*. Gondolat, Budapest, 2004. 42-75. p.

Kántor Zoltán – Majtényi Balázs (szerk.): *Szöveggyűjtemény a nemzeti kisebbségekről*. Budapest: Rejtjel, 2005.

Magyar nemzetpolitika. *A nemzetpolitika stratégiai kerete*, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Nemzetpolitikai Államtitkárság, Budapest, 2011.

Szarka László – Vizi Balázs – Majtényi Balázs – Kántor Zoltán (szerk.): *Nemzetfogalmak és etnopolitikai modellek Kelet-Közép-Európában*. Budapest: Gondolat Kiadó, 2007.

Szarka László – Vizi Balázs – Tóth Norbert – Kántor Zoltán – Majtényi Balázs (szerk.): *Etnopolitikai modellek a gyakorlatban*. Budapest: Gondolat, 2009.

Vizi Balázs: A kisebbségi jogok védelmének európai színtere napjainkban: normatív rezsim és politikai diskurzus. *Pro Minoritate*, 2018. nyár

Hasznos linkek:

Segédhonalp a nemzetpolitika tanulásához:

http://bgazrt.hu/npki/a_nemzetpolitika_oktatasa/

Nacionalizmussal, nemzettel foglalkozó tanulmányok:

<http://adatbank.transindex.ro/belso.php?alk=53&k=5>

Kisebbségkutatás folyóirat:

<http://bgazrt.hu/npki/kiadvanyok/kisebbssegkutatas/1/>

SZAKDOLGOZATI TÉMAJEGYZÉK

- A magyar külügyi igazgatással, a Külgazdasági és Külügyminisztérium működésével kapcsolatos kérdések
- A magyar külpolitika egyes kérdései
- Az Európai Unió aktuális kérdései
- Nemzetközi szervezetek jelentősége és működése
- Biztonságpolitika
- Nemzetközi együttműködés
- Más, előre egyeztetett, a képzés tematikájához illeszkedő témakör

A SZAKDOLGOZAT ÁLTALÁNOS FORMAI KÖVETELMÉNYEI

- lapméret: A/4
- stílus: normál
- betűtípus: Times New Roman
- betűméret: 12
- sorköz: 1,5
- tabulátor: alapérték: 1,25 cm
- igazítás: sorkizárás
- nyomtatás formája egyoldalas
- sorvégen szavak elválasztása (ha szükséges)
- bekezdés behúzása: 1,25 cm jobbra
- margó:
- bal: 3 cm
- jobb: 2 cm
- fent: 2 cm
- lábjegyzetben a hivatkozások
- A bekötött szakdolgozat külső borítójára felírandó a szakdolgozat szó, a dolgozat címe, a dolgozat írójának neve, a benyújtás évszáma
- A szakdolgozat első lapján szerepeltetni kell a kar teljes nevét, a szakdolgozat szót, a dolgozat címét, készítőjének nevét, valamint fel kell tüntetni azt, hogy ki volt a konzulens és mely oktatási szervezeti egység (szak) keretén belül készült.
- Minimális terjedelem: 60.000 karakter szóközökkel

ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR

A záróvizsga szóbeli vizsga, ahol 1 tételt kell húzni

A nemzetközi közösség és az EU

1. A nemzetközi jog ismérvei és sajátosságai. A nemzetközi jog forrásai. A nemzetközi szerződések
2. A nemzetközi szervezetek
3. Az állam a nemzetközi jogban. Állam- és kormányelismerés
4. A diplomáciai képviselő működése, a diplomaták jogállása
5. Regionális politika (Közép-Európa, Nyugat-Balkán, EBESZ, ET)
6. Az EU intézményi működése, az európai intézmények feladata és szerepe
7. Az EU jövőjéről szóló vita (Értékviták, föderalizmus, Brexit, tagállami EU-koncepciók, környezetvédelem)
8. EU-politikák (környezetvédelem, költségvetés, energia, KAP, közlekedés)
9. Az EU külkapcsolatai

Külügyi igazgatás

10. Külügyi igazgatás, szervezet és ügykezelés
11. Biztonsági alapismeretek
12. Iratkezelési alapismeretek
13. Magyar külügyi stratégia és jelentőmunka

A külügyi munka egyes részterületei

14. Konzuli alapismeretek, konzuli jog
15. Diplomáciai és állami protokoll, rendezvényszervezés
16. Biztonságpolitika
17. Magyar külgazdaság és kereskedelempolitika
18. Nemzetközi tárgyalástechnika
19. Alkalmazott ágazati diplomácia (sport-, kulturális, katonadiplomácia, humanitárius fejlesztés)
20. Magyar nemzetpolitika és kisebbségi jogok

OKLEVÉL MINŐSÍTÉSE

- A szakdolgozati bírálatok számtani átlagából megállapított jegy és a szakdolgozat védésére kapott jegy két tizedes jegyre kerekített átlaga.
- Az oklevél minősítése a szakdolgozat érdemjegy és a záróvizsga tételsorra kapott érdemjegy számtani átlaga (két tizedesjegyig)

jeles, ha az átlag: 4,51 – 5,00
jó, ha az átlag: 3,51 – 4,50
közepes, ha az átlag: 2,51-3,50
elégéses, ha az átlag: 2,00 – 2,5